

Юліанна Петровська

канд. арх., доцент кафедри дизайну та основ архітектури,
Національний університет «Львівська політехніка», Львів

e-mail: yuliana.r.petrovska@lpnu.ua

orcid: 0000-0001-8519-7065

МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

© Петровська Ю., 2022

<https://doi.org/10.23939/sa2022.01.119>

Висвітлено роль наукових досліджень студентів у вищих навчальних закладах та подальші напрями їх розвитку. Окреслена методика проведення наукових досліджень студентів Інституту архітектури та дизайну спеціальності “Дизайн” упродовж першого (бакалаврського) та другого (магістерського) освітньо-кваліфікаційних рівнів вищої освіти. Проведений аналіз навчальних дисциплін, котрі формують у студентів наукові здібності, методично спрямовують на виконання та презентацію власних наукових розвідок в межах навчального процесу. Розкрито роль наукових досліджень студентів через забезпечення можливості використання науково-технічного потенціалу вищого навчального закладу задля майбутнього розвитку ключових та пріоритетних напрямів науки.

Ключові слова: наукові дослідження, освітній процес, науково-дослідна практика, освітньо-кваліфікаційний рівень, робоча програма навчальної дисципліни.

Постановка проблеми

Науково-дослідна робота студентів є складовою системи підготовки фахівців спеціальності “Дизайн” в Інституті архітектури та дизайну Національного університету “Львівська політехніка”, що забезпечує формування у них фахових компетентностей, спрямованих на проведення наукових досліджень, публікацію та презентацію власних розвідок, у результаті виконання індивідуальних науково-дослідних завдань. Органічне поєднання в освітньому процесі навчальної, наукової та інноваційної діяльності дозволяє студентами ВНЗ опанувати методику виконання науково-дослідних робіт та самостійно розв’язувати наукові завдання. Актуальним є залучення більшої кількості студентів ВНЗ до проведення власних наукових досліджень не лише у межах робочих програм навчальних дисциплін, але збільшення їх зацікавленості до публікаційної активності, участі в конкурсах студентських наукових робіт, участі у поданні грантових заявок під керівництвом науково-педагогічних працівників, а також усвідомлення важливості науково-дослідної роботи та подальші перспективи її розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Накази Міністерства освіти і науки України формулюють загальні визначення щодо організації наукової та науково-технічної діяльності студентів у вищих навчальних закладах III та IV рівнів акредитації (Наказ МОН, 2006). Внутрішні стандарти забезпечення якості освітньої

діяльності та вищої освіти Львівської політехніки (далі – СВО), ухвалені вченою радою Університету, регламентують науково-дослідну роботу студентів, формування та реалізацію індивідуальних навчальних планів, організацію проведення практики, організацію і контроль самостійної позааудиторної роботи, організацію та проведення всеукраїнських студентських олімпіад, проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей та ін. Значення наукових досліджень для розвитку стратегічних напрямів Університету, з урахуванням вимог інноваційного розвитку суспільства висвітлені у науковій статті Жук Л.В. (Жук, 2017); проведено характеристику формування та використання системи наукової діяльності у ВНЗ України (Кузьмін, Жук, 2017). Важливість науково-дослідної роботи студента у ВНЗ як стратегічне підґрунтя розвитку науково-технічної діяльності країни розглядає Ю. Єчина (Єчина, 2012). Змістову компонента поняття науково-дослідної роботи студентів та управління самостійною роботою студентів ВНЗ у процесі їх професійної підготовки аналізує І. Ромащенко. Дослідники О. Сушко та О. Колодій аналізують умови та методи ефективної організації аудиторної та самостійної роботи студентів як цілісної системи освітнього середовища (Сушко, Колодій, 2020). У науковій літературі розкрито основні види самостійної, навчальної й наукової роботи студентів ВНЗ та подано практичні рекомендації щодо її ширшого впровадження у навчальний процес (Бойко, Петровська, 2015).

Мета статті

Розкрити значення наукових досліджень студентів у ВНЗ та подальші напрями їх розвитку. Висвітлити методику проведення наукових досліджень студентів Інституту архітектури та дизайну спеціальності “Дизайн” упродовж навчання на першому та другому освітньо-кваліфікаційних рівнях. Окреслити навчальні дисципліни, котрі повною мірою дають змогу студентові проводити наукові розвідки, формувати їх у вигляді наукових публікацій та презентувати на науково-технічних конференціях, симпозіумах, конгресах та семінарах. Сформулювати мотивації та подальші перспективи наукових досліджень студентів у межах навчального процесу, науково-дослідної роботи, міжнародної академічної мобільності та професійної діяльності.

Виклад основного матеріалу

Наукові дослідження є однією із складових діяльності ВНЗ України. Університети мають ґрунтовний науковий і кадровий потенціал для керівництва науково-дослідною роботою студентів. Наукові дослідження є складовими освітньо-професійних програм, зокрема умовою формування інтегральних, загальних та фахових (спеціальних) компетентностей, серед яких є здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання у певній галузі; застосовувати певні теорії і методи; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; розуміння важливості і значення проведення передпроектних досліджень; здійснення аналізу аналогів; використання здобутих результатів у певній галузі.

Роль наукових досліджень студентів полягає у наданні, забезпеченні та формуванні можливості продуктивного використання науково-технічного потенціалу вищого навчального закладу, задля майбутнього розвитку ключових та пріоритетних напрямів науки. Наукові дослідження є важливим інструментом формування міжнародного наукової співпраці з іноземними ВНЗ, науковими установами та підприємствами як одного з пріоритетних напрямів діяльності Університету. Наукові дослідження посідають одне із ключових місць у формуванні та розвитку наукових шкіл у ВНЗ. Науковим школам потрібні систематичні взаємодії, обмін інформацією, взаємна оцінка і демонстрація наукових досліджень. Ефективна реалізація наукових розвідок у ВНЗ є інструментом підвищення його конкурентоздатності в міжнародному, національному освітньому-науковому середовищі, а також у міжнародних та національних рейтингах.

Згідно з Положенням про організацію наукової, науково-технічної діяльності у ВНЗ III та IV рівнів акредитації, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України, “... п.6.1.

Суб'єктами наукової діяльності у ВНЗ є штатні наукові та науково-педагогічні працівники, докторанти, аспіранти та студенти". Також зазначено "... п. 2.2.1. Здійснення заходів щодо підтримки наукових досліджень молодих учених та обдарованих студентів, здійснюється на основі залучення їх до наукових шкіл". Відповідно до чинного законодавства "... п. 6.4. складовою науково-технічного потенціалу ВНЗ є науковий доробок студентів, який передбачає науково-дослідну роботу, що включена в графік навчального процесу (курсів, дипломні роботи, практичні лабораторні заняття, виробнича практика з елементами дослідницького характеру), та роботу, що індивідуально виконується поза графіком навчального процесу" (Наказ МОН, 2006). Наукові дослідження студентів виконують важливу роль та сприяють у формуванні їх як висококваліфікованих фахівців, оскільки є частиною процесу викладання для студентів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти. Дослідницька складова є частиною лекційних курсів, практичних, семінарських занять та практик (навчальної, професійної, науково-дослідної та переддипломної).

Форми організації освітнього процесу. Згідно із СВО 02.01. Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті "Львівська політехніка" "... п. 1.3. Освітній процес в Університеті – це інтелектуальна, творча та організаційна діяльність у сфері вищої освіти, що провадиться в Університеті через систему методичних, педагогічних і наукових заходів та спрямована на передавання, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей в осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості". Форми організації освітнього процесу в Університеті та види навчальних занять включають навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота студентів, практична підготовка, контрольні заходи (СВО ЛП 02.01, с. 2). Науково-дослідна робота студентів проводиться на окремих навчальних дисциплінах протягом семестру, при виконанні індивідуальних робіт чи виконанні самостійних завдань, під керівництвом викладача. Під час семінарських занять викладач зі студентами організовує дискусію на попередньо визначені теми, до яких студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань. На кожному семінарському занятті викладач оцінює виступи, презентації, реферати студентів, їхню активність у дискусії, уміння формулювати та обстоювати свою позицію тощо) (СВО ЛП 02.01, с. 10–11). Здобути практичні навички у формулюванні власних тез, вирішенні наукових завдань студенти мають змогу, виконуючи індивідуальні завдання та обов'язкові індивідуальні роботи. Згідно із СВО ЛП 02.01 "...п. 4.9.1. Індивідуальні завдання (реферати, есе, навчально-дослідні завдання, розрахункові, графічні роботи з окремих дисциплін, курсові, випускні кваліфікаційні роботи тощо) студент виконує самостійно під керівництвом викладача згідно, з індивідуальним навчальним планом. Можливе виконання комплексної тематики кількома студентами", "...п. 4.9.4. Обов'язкові індивідуальні завдання, передбачені індивідуальним навчальним планом студента (навчально-дослідницькі завдання, лабораторні роботи, розрахунково-графічні роботи, розрахункові роботи, контрольні роботи для студентів заочної форми навчання тощо)" (СВО ЛП 02.01, с. 12). Виконання даних завдань формує у студентів в майбутньому академічну доброчесність як в освітньому процесі, так і в подальшій науковій чи творчій діяльності, сприяє особистісному розвитку й творчій самореалізації. Положення про організацію і контроль самостійної позааудиторної роботи студентів (*далі – СПРС*), роз'яснює основні види позааудиторних робіт, що сприяють науковій діяльності та розвитку дослідницьких якостей у студентів, зокрема "...п. 1.6. Основні види СПРС: виконання індивідуальних (розрахункових та розрахунково-графічних, навчально-дослідних тощо) завдань; підготовка доповідей, рефератів, есе та звітів; виконання курсових робіт (проектів), підготовка їх презентацій; виконання індивідуальних завдань під час проходження практик, оформлення звітів з практик; наукова та творча робота студентів (у тому числі під час виконання науково-дослідних робіт, підготовки курсових, кваліфікаційних робіт, статей тощо)" (СВО ЛП 02.06, с. 12). Організація наукової та творчої самостійної позааудиторної роботи студентів регламентується Положенням про науково-дослідну роботу студентів (*далі – НДРС*) СВО ЛП 02.08. усіх

спеціальностей та форм навчання. Основною метою НДРС є підвищення якості підготовки фахівців через опанування ними в процесі навчання методами, прийомами і навиками виконання науково-дослідних, пошукових робіт й самостійного розв'язання наукових і науково-технічних задач. Основними завданнями НДРС, згідно даного Положення – це “... п. 2.2. Поглиблення та закріплення теоретичних знань у студентів, вироблення навичок критичного мислення; формування наукового світогляду, опанування методологією наукових досліджень; реалізація інтелектуального потенціалу студентів, підвищення їх творчої ініціативи; відбір талановитих студентів, які проявили здатність та прагнення до ведення наукової діяльності; формування наукового резерву для подальшого навчання в аспірантурі, роботи на кафедрах, у науково-дослідних лабораторіях та інших структурних підрозділах Університету” (СВО ЛП 02.08, с. 2).

Навчальні дисципліни. Згідно з освітньо-професійною програмою “Дизайн середовища”, спеціальності “Дизайн”, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в Інституті архітектури та дизайну Національного університету “Львівська політехніка”, вивчення методів та методики проведення наукових досліджень (формування наукових доповідей, рефератів, публікацій, тез, презентацій та виступів на студентських конференціях) відбувається відповідно до робочих програм таких навчальних дисциплін: “Теорія та методика дизайну” (5 семестр), “Основи наукових досліджень (6 семестр), “Передпроектний аналіз в інтер’єрі” (8 семестр), “Передпроектний аналіз у дизайні візуальних комунікацій” (8 семестр). У процесі аналізу та вивчення вказаних дисциплін студент повинен уміти проводити класифікацію об’єктів дизайну, здійснювати передпроектний аналіз, освоїти основні принципи проектування дизайн-об’єктів, володіти навичками усної, письмової та візуальної презентації результатів.

Щодо програм підготовки та форм навчання, то п. 3.1.6. СВО ЛП 02.01 вказує на те, що “...Освітньо-наукова програма підготовки магістра обов’язково передбачає дослідницьку (наукову) компоненту обсягом не менше 30 %” (СВО ЛП 02.01, с. 7). Згідно з освітньо-професійною програмою “Дизайн”, спеціальності “Дизайн”, другого (магістерського) рівня вищої освіти введені такі навчальні дисципліни: “Візуалізація абстрактних смислів”, “Теорія та методологія наукових досліджень у дизайні”, “Комплексне дослідження об’єкту дизайну”, “Семіотика дизайну”, “Спецкурс з наукових досліджень спеціальності”, “Наукові дослідження та семінари за їх тематикою”, вивчення яких передбачає набуття студентами здатності до вирішення завдань дослідницького характеру, уміння проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову актуальність, новизну, теоретичне та практичне значення. Метою викладання цих дисциплін є професійна підготовка студентів до проведення аналізу передпроектних досліджень, оволодіння сучасними науковими методами для вирішення професійних завдань, методами пошуку та узагальнення інформації, опрацювання текстової, графічної та мультимедійної інформації, володіння професійною термінологією, ефективним проведенням анкетного опитування. У теоретичних частинах курсів розглядаються основні види й етапи передпроектних досліджень та визначаються основні стадії опрацювання проектного матеріалу. У практичній частині навчальних дисциплін проводиться аналіз та систематизація матеріалу дослідження. При виконанні науково-дослідного завдання студент повинен логічно, послідовно та обґрунтовано викласти всі положення передпроектного аналізу: сформулювати актуальність, об’єкт, предмет, мету й завдання проектування та дослідження; перспективний план дослідження; обрати сучасні методи наукового дослідження, відносно завдань конкретного дослідження; провести бібліографічний пошук із застосуванням сучасних інформаційних технологій; ефективний аналіз наукової, науково-технічної, мистецтвознавчої літератури; обробку отриманих теоретичних даних, аналіз, порівняння та їх синтез за напрямом передпроектного дослідження; оформити результати дослідження відповідно до сучасних вимог та рекомендацій щодо написання наукової роботи; подати в повному обсязі текстовий та ілюстративний матеріал передпроектного аналізу.

Публікація наукових досліджень. Результати власних наукових досліджень студенти мають змогу опублікувати у вигляді статей під керівництвом викладача у наукових журналах Львівської

політехніки з відповідної галузі. Презентації з доповідями кращих наукових розвідок відбуваються на студентських науково-технічних конференціях, міжнародних, всеукраїнських та інших конкурсах, а також подаються на конкурс студентських наукових робіт, що проводиться щорічно згідно із СВО ЛП 02.11. “Положення про проведення в Університеті Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей, “... п.1.4. З метою виявлення, відбору та підтримки талановитої молоді, створення умов для розвитку їхнього інтелектуального потенціалу, стимулювання до участі у науково-дослідній роботі” (СВО ЛП 02.11, с. 2). У Положення про НДРС залучено мотивування (матеріальне та моральне заохочення) для студентів, що займаються науковою роботою, а саме нарахування додаткових балів “... п. 4. При вступі на магістерські освітні програми та до аспірантури Університету; при відборі для участі в програмах академічної мобільності; при призначенні стипендії. За високі досягнення та вагомі результати у науковій роботі студенти можуть нагороджуватися грамотами, дипломами, подяками Університету, відзначатись преміями” (СВО ЛП 02.08, с. 5).

Положення про рейтингове оцінювання досягнень студентів СВО ЛП 03.10 спрямовано на “...виявлення і розвиток творчих здібностей студентів, мотивування студентів до навчання, запровадження конкуренції у навчанні, забезпечення можливостей самореалізації особистості шляхом систематичного контролю знань та накопичення студентом балів за навчально-наукову діяльність”, “...призначення іменних стипендій та додаткових заохочень студентам”. Додаткові бали за наукові досягнення враховують до підсумкового семестрового рейтингового оцінювання. Такі бали додають за публікації в наукових періодичних виданнях, які входять до наукометричних баз даних чи переліку фахових видань України; тези доповідей на наукових конференціях; призові місця в II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт; призові місця в II турі Всеукраїнської студентської олімпіади з навчальних дисциплін або спеціальностей; отримання патенту на винахід (корисну модель); нагороди за перемогу в творчих конкурсах (для архітектурних та мистецьких спеціальностей) (СВО ЛП 03.10, с. 2–3, 9).

Згідно з Тимчасовим положенням про порядок планування та оцінювання результативності діяльності науково-педагогічних працівників Національного університету “Львівська політехніка”, вагомим показником є кількість наукових статей, опублікованих студентами під керівництвом науково-педагогічних працівників, у виданнях, що входять до переліку фахових видань України, а також статті у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз даних, враховуються проіндексовані Scopus та/або Web of Science, з урахуванням частки співавторства (Положення ЛП, 2021).

Науково-дослідна практика студентів. Згідно із СВО ЛП 02.01, “...п. 4.11. Практика є обов’язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття освітнього рівня і має на меті набуття студентом особистісних, соціальних і професійних компетентностей” (СВО ЛП 02.01, с. 12). Положення про організацію проведення практики студентів Національного Університету “Львівська політехніка”, вказує на її мету, а саме “...п.2.1. Оволодіння студентами сучасними технологіями та формами організації праці у сфері їхньої майбутньої професії, формування у них, на базі одержаних під час навчання в університеті теоретичних знань та практичної підготовки, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень у процесі їхньої професійної діяльності; формування здатності систематично поновлювати свої знання та творчо застосовувати їх у практичній діяльності” (СВО ЛП 02.04, с.2). Переддипломні практики, що проходять здобувачі спеціальності “Дизайн”, зокрема “Практика за темою бакалаврської кваліфікаційної роботи” та “Практика за темою магістерської кваліфікаційної роботи”, передбачають узагальнення й удосконалення здобутих студентами знань, практичних умінь і навичок, оволодіння професійним досвідом з метою їх підготовки до самостійної практичної діяльності, а також збір матеріалів для виконання кваліфікаційних робіт. Практики науково-дослідного спрямування – “Практикум з підготовки наукових публікацій, матеріалів конференцій та презентацій наукових доповідей” та “Навчально-дослідницька практика” – дають змогу набуття студентами компетентностей інноваційного характеру, навичок науково-дослідної, науково-педагогічної або управлінської діяльності.

Дипломи освітньо-кваліфікаційних рівнів із відзнакою. Наказ МОН України “Про затвердження форм документів про вищу освіту (наукові ступені) та додатка до них, зразка академічної довідки” зазначає те, що “... п.3. в дипломах, молодшого бакалавра, бакалавра, магістра, котрі видаються закладами вищої освіти, може зазначатися інформація про особливі досягнення та/або відзнаки здобувачів освіти” (Наказ МОН, 2021 С. 2). Відповідно до СВО ЛП 02.01. “Положення про організацію освітнього процесу в Національному Університеті “Львівська політехніка” зазначено, що “ ... п. 6.7. Студентові, який отримав за національною шкалою підсумкові оцінки “відмінно” не менш як із 75 % усіх навчальних дисциплін та індивідуальних завдань навчального плану, а з решти – оцінки “добре”, за результатами всіх атестацій, передбачених навчальним планом, отримав оцінки “відмінно”, а також виявив себе в науковій/творчій роботі, що підтверджує рекомендація кафедри, за рішенням екзаменаційної комісії видають *документ про вищу освіту з відзнакою*. Кафедра надає рекомендацію щодо видачі студентові диплома з відзнакою за умови, якщо він має наукові роботи, які відповідають спеціальності й опубліковані наукові праці; брав участь у міжнародних чи всеукраїнських фахових наукових конференціях; студентських олімпіадах чи конкурсах наукових робіт; брав участь у виконанні фундаментальних та прикладних наукових досліджень у складі науково-дослідних колективів університету, які підтверджені відповідними документами (програмами конференцій, опублікованими працями, наказами ректора про зарахування до складу виконавців НДР тощо)” (СВО 02.01, с. 15).

Висновки

Завданням наукових досліджень студентів є оволодіння знаннями щодо видів, формулювання та реалізація наукових досліджень, застосування принципів і методів наукового пошуку дослідницьких робіт та вимог МОН України щодо оформлення та оприлюднення наукових результатів дослідження. Навчальні дисципліни, освітньо-професійної програми, спеціальності “Дизайн”, що включають в себе дослідницьку (наукову) компоненту, цілком розкривають студентам суть наукових досліджень, уміння та методи їх проведення, а також реалізацію та формування власних розвідок у вирішенні актуальних наукових завдань з подальшою можливістю їх опублікування у фахових наукових виданнях Інституту архітектури та дизайну, а також презентувати їх у вигляді доповідей на конференціях. Метою формування наукових досліджень студентами ВНЗ є розвиток теоретичних знань, отриманих у процесі навчання. Обираючи напрям науково-дослідної роботи, студент досконало оцінює актуальність запланованих досліджень, формулює мету, завдання, визначає об’єкт і предмет дослідження, формує методiku власної наукової розвідки відповідно до поставлених завдань дослідження.

Мотивація студентів щодо проведення наукових досліджень, публікації та апробації власних наукових досліджень під час навчання у ВНЗ стає одним із пріоритетних завдань в системі підготовки фахівців, втім рейтингове заохочення студентів не завжди мотивує їх до досягнення поставленої мети. Лише комплексний підхід, який залучатиме викладання спеціальних навчальних дисциплін, відкритої системи академічної мобільності, стипендіального забезпечення, дотримання академічної доброчесності, можливості участі в конкурсах студентських наукових робіт, участі на подання грантових заявок дадуть змогу усвідомити важливість науково-дослідної роботи та подальші перспективи її розвитку.

Бібліографія

Бойко Х. С., Петровська Ю. Р., 2015. Самостійна робота студентів інституту архітектури як складова підготовки майбутніх фахівців. *Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. Серія: “Архітектура”*. № 836. С. 22–28.

Єчина Ю. С., 2012. Науково-дослідницька діяльність студентів як підґрунтя науково-технічного розвитку. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Проблеми вищої освіти*. Вип. 5. С. 341–347.

Жук Л. В., 2017. Наукові дослідження у вищих навчальних закладах: сутність, значення та перспективи. *Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. Серія: “Проблеми економіки та управління”*. Вип. 873. С. 146–153. <https://doi.org/10.23939/semi2017.01.146>

Кузьмін О. Є., Жук Л. В. 2017. Формування та використання системи наукової діяльності у вищих навчальних закладах України. *Бізнес Інформ*. Вип. 11. С. 168–173.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 25.01.2021. № 102. “Про затвердження форм документів про вищу освіту (наукові ступені) та додатка до них, зразка академічної довідки”.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2006. № 422. “Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах III та IV рівнів акредитації, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України”.

Ромашенко І., 2014. Науково-дослідницька діяльність студентів як засіб забезпечення якості освіти. *Молодь і ринок*. Вип. 6. С. 18–22. <https://doi.org/10.2197/ipsjip.22.18>

Внутрішній стандарт забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти (далі – СВО ЛП) СВО ЛП 02.01. Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті “Львівська політехніка”. Наказ № 26-1-10 від 22 січня 2019 р.

СВО ЛП 02.04. Положення про організацію проведення практики студентів Національного університету “Львівська політехніка”. Наказ 26-1-10 від 22 січня 2019 р.

СВО ЛП 02.06. Положення про організацію і контроль самостійної позааудиторної роботи студентів. Наказ 26-1-10 від 22 січня 2019 р.

СВО ЛП 02.08. Положення про науково-дослідну роботу студентів Національного університету “Львівська політехніка”. Наказ 26-1-10 від 22 січня 2019 р.

СВО ЛП 03.10. Положення про рейтингове оцінювання досягнень студентів. Наказ № 27-1-10 від 23 січня 2019 р. <https://doi.org/10.14507/epaa.27.4014>

Тимчасове положення про порядок планування та оцінювання результативності діяльності науково-педагогічних працівників Національного університету “Львівська політехніка”. Наказ № 633–1–10 від 3 листопада 2021 р.

Сушко О. В., Колодій О. С., 2020. Управління самостійною роботою студентів ЗВО у процесі професійної підготовки. *Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: зб. наук.-метод. праць*. Вип. 23. С. 109–115.

References

Boiko Kh. S., Petrovska Yu. R., 2015. Samostiina robota studentiv instytutu arkhitektury yak skladova pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv. *Visnyk Natsionalnoho universytetu “Lvivska politekhnikha”. Serii: “Arkhitektura”*. No. 836. S. 22–28.

Yechyna Yu. S., 2012. Naukovo-doslidnytska diialnist studentiv yak pidgruntia naukovo-tekhnichnoho rozvytku. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu tekhnolohii ta dyzainu. Problemy vyshchoi osvity*. Vyp. 5. S. 341–347.

Zhuk L. V., 2017. Naukovi doslidzhennia u vyshchych navchalnykh zakladakh: sutnist, znachennia ta perspektyvy. *Visnyk Natsionalnoho universytetu “Lvivska politekhnikha”. Serii: “Problemy ekonomiky ta upravlinnia”*. Vyp. 873. S. 146–153. <https://doi.org/10.23939/semi2017.01.146>

Kuzmin O. Ye., Zhuk L. V. 2017. Formuvannia ta vykorystannia systemy naukovoї diialnosti u vyshchych navchalnykh zakladakh Ukrainy. *Biznes Inform*. Vyp. 11. S. 168–173.

Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 25.01.2021. No. 102. “Pro zatverdzhennia form dokumentiv pro vyshchu osvitu (naukovi stupeni) ta dodatka do nykh, zrazka akademichnoi dovidky”.

Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy vid 01.06.2006. No. 422. “Polozhennia pro orhanizatsiiu naukovoї, naukovo-tekhnichnoi diialnosti u vyshchych navchalnykh zakladakh III ta IV rivniv akredytatsii, zatverdzhenoho nakazom Ministerstva osvity i nauky Ukrainy”.

Romashchenko I., 2014. Naukovo-doslidnytska diialnist studentiv yak zasib zabezpechennia yakosti osvity. *Molod i rynek*. Issue. 6. S. 18–22. <https://doi.org/10.2197/ipsjjip.22.18>

Vnutrishnii standart zabezpechennia yakosti osvitnoi diialnosti ta vyshchoi osvity (dali – SVO LP) SVO LP 02.01. Polozhennia pro orhanizatsiiu osvitnoho protsesu v Natsionalnomu universyteti “Lvivska politekhnikha”. Nakaz No. 26-1-10 vid 22 sichnia 2019 r.

SVO LP 02.04. Polozhennia pro orhanizatsiiu provedennia praktyky studentiv Natsionalnoho universytetu “Lvivska politekhnikha”. Nakaz 26-1-10 vid 22 sichnia 2019 r.

SVO LP 02.06. Polozhennia pro orhanizatsiiu i kontrol samostiinoi pozaaudytornoj roboty studentiv. Nakaz 26-1-10 vid 22 sichnia 2019 r.

SVO LP 02.08. Polozhennia pro naukovo-doslidnu robotu studentiv Natsionalnoho universytetu “Lvivska politekhnikha”. Nakaz 26-1-10 vid 22 sichnia 2019 r.

SVO LP 03.10. Polozhennia pro reitynhove otsiniuvannia dosiahnen studentiv. Nakaz No. 27-1-10 vid 23 sichnia 2019 r. <https://doi.org/10.14507/epaa.27.4014>

Tymchasove polozhennia pro poriadok planuvannia ta otsiniuvannia rezultatyvnosti diialnosti naukovopedagogichnykh pratsivnykiv Natsionalnoho universytetu “Lvivska politekhnikha””. Nakaz No. 633–1–10 vid 3 lystopada 2021 r.

Sushko O. V., Kolodii O. S., 2020. Upravlinnia samostiinoiu robotoiu studentiv ZVO u protsesi profesiinoi pidhotovky. *Udoskonalennia osvitno-vykhovnoho protsesu v zakladi vyshchoi osvity: zb. nauk.-metod. prats*. Vyp. 23. S. 109–115.

Yuliana Petrovska

PhD, Associate professor of the department of design and architecture fundamentals

Lviv Polytechnic National University, Lviv

e-mail: yuliana.r.petrovska@lpnu.ua

orcid: 0000-0001-8519-7065

METHODOLOGY OF STUDENT SCIENTIFIC RESEARCHES AT HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

© Petrovska Yu., 2022

The article highlights the role of student researches at higher educational institutions and further directions of their development, and describes the methodology of scientific researches of students of the Institute of Architecture and Design majoring in Design in the process of their studies for the first (Bachelor’s) and second (Master’s) education and qualification levels. The author conducts the analysis of academic disciplines that form scientific abilities of students, methodically direct them at the implementation and presentation of their own scientific researches within the framework of the educational process. The paper also clarifies the role of student researches through the opportunity to use the scientific and technical potential of a higher educational institution for the sake of future development of key and priority areas of science.

The task of the student research work is to acquire knowledge about the types of research, to organize and implement scientific researches, to apply principles and methods of scientific research and research requirements of the Ministry of Education and Science of Ukraine related to the formulation and publication of research results. Educational disciplines of the educational and professional program of Design, which include the research (scientific) component, fully disclose the essence of the scientific research, required skills and methods of conducting researches, as well as the implementation and organization of student independent research work in the process of solving current scientific tasks with the subsequent possibility to publish them in professional scientific journals of the Institute of Architecture and Design, as well as to present them in the form of reports at various conferences. The purpose of

organization of scientific researches of students of higher educational institutions is to develop the theoretical knowledge gained in the process of studying. Choosing the direction of the research work, a student thoroughly assesses the relevance of the planned research, formulates the purpose and objectives, determines the object and subject of the research, and forms the methodology of the research work in accordance with the outlined objectives of the study.

Motivating students to conduct scientific researches and to publish and test their own researches in the process of studying at higher educational institutions is one of the priorities of the educational system; however the student rating does not always motivate students to achieve this goal. Only a comprehensive approach that includes teaching of special academic disciplines, open system of the academic mobility, scholarships, academic integrity, possibility to participate in student research competitions and grant programs will make students realize the importance of the research work and further prospects of its development.

Keywords: scientific research, educational process, scientific research training, education and qualification level, work program of the academic discipline.